

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Max. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erszébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și Invo-
ială. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. stagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 252.

Brașov, Joi 15 (28) Noemvrie.

1907.

A fost să fie..

A fost să fie, ca afacerea Vaida, înainte de a fi îngropată, să mai dea prilej încăodată la izbucnirea unor scene furtunoase în camera ungară, ca și atunci, când s'a zămislit. Numai, că viforul nu s'a descărcat de astădată asupra Românilor, ci asupra deputaților croați, dintre cari unul a încercat să vorbească în limba croată la raportul comisiei de imunitate, ce s'a desbătut în ședința de ieri.

La așa ceva nimeni nu s'a așteptat. Nu s'a așteptat cu deosebire guvernul, care, după cum a eșit la lumină în decursul desbaterilor, se înțelesese cu clubul naționalist, ori mai bine zis, cu deputații români din acest club, să se înmormânteze în toată lăniștea cea iritantă a facerea, ținând unul sau doi dintre acești deputați câte o vorbire scurtă spre a ei vecinică pomenire. A ținut să vorbească, după Dr. I. Maniu, deputatul croat Lorkovici în limba croată. Abia a început însă să vorbească, când deodată a erupt furtuna cu strigări din toate părțile „să vorbească ungurește! Nu-l lăsăm să vorbească croățește!”

Croații au aflat de bine a zice și în o vorbă, când se tractează de imunitatea violată a unui condeputat. „Măne poimăine ni se poate înfămpla nouă Croaților să fim dați afară din sală, cum puteam deci să tăcem?” Cam așa au explicat Croații amestecul lor în desbatere, declarând, față cu afirmațiunile contrare, că chestiunile de imunitate sunt chestiuni comune.

Adevărul este că sunt și trebuie să fie chiar după natura lor chestiuni comune, dar unii, între cari și Kossuth, au susținut că n'ar fi comune, deoarece nu sunt amintite în mod taxativ în §-ul legii pactului ungaro-croat, care stabilește cari chestiuni sunt a se conzidera de comune. Croații însă după aceea lege au în genere

dreptul de a se folosi de limba lor maternă și șovinistii de pe băncile independenștilor stau să crepe de ciudă și de năcaz, că este așa și nu altfel și — cum s'a văzut în decursul ședinței de ieri — ar vrea să schimbe acest lucru cu forța. Președintele Iusth s'a purtat de astădată cu mult cumpăt, recunoscând acest drept al Croaților, dar ce folos că gălăgioșii țipau și strigau cât puteau mai de parte, că nu vor să-i mai audă vorbind în limba croată, așa că lui Iusth nu i-a rămas alta decât să suspendeze ședința.

În pauză Wekerle și-a desfășurat iarăși virtuozitatea în aranjarea de compromisuri și a reușit și de rândul acesta cu ajutorul lui Iusth și a colegilor săi din guvern. După discuții înfocate și diferite amenințări de o parte și de alta, s'a ajuns în cele din urmă la o înțelegere de a aplana conflictul pe temeiul, că propunerea comisiei de imunitate în afacerea Vaida este rezultatul unui compromis între guvern, majoritate și naționaliști. Croații s'au învoit ca deputatul Lorkovici, să declare în limba croată că el a crezut că are de-a face cu o cauză comună, dar, după ce a auzit de acel compromis dintre guvern și naționalități, renunță la cuvânt.

Li s'a luat o peatră de pe piept nesăbuiților independenști, când au auzit de acest mod de aplanare a conflictului, ce l'au provocat cu Croații. Ceea ce i-a supărat așa de mult n'a fost atât că Lorkovici a vorbit în limba croată, căci de câteva săptămâni nu se vorbește în camera ungară decât în aceasta limbă, cât mai mult că vrea să vorbească la o chestie ce privea pe Români și pe celelalte naționalități și, firește, în favoarea acestora. De aici cea spontană izbucnire de mânie și de ură. Printr'asta se explică că Wekerle în pauză ca să-i desarmeze pe Croați le-a zis: „Băgați de seamă, că nu vă voi pu-

tea apăra contra unor agresiuni de forță brutală, dacă veți stăruii ca Lorkovici să vorbească. M'am înțeles cu Români: ca numai ei să i-a cuvântul la raportul comisiei de imunitate”. Ba unul dintre gălăgioșii kossuthiști le striga în gura mare, „că chiar și Vasile Lucaciu s'a mulțumit cu raportul comisiei de imunitate”.

În cele din urmă Croații au lăsat să fie capacitați. Așa s'a trecut la ordinea zilei peste afacerea Vaida, evitându-se vr'o nouă complicațiune.

Până când însă va putea să meargă tot așa? — Aceasta este altă întrebare.

Ugron și Lucaciu. Cu aluzie la cunoscuta și mult comentată convorbire pe culoare între acești doi deputați, Ugron Zoltán, președintele unei societăți secuști, a trimis o lungă adresă unei „Societăți Generale” a Săcuiilor, cerându-i să ancheteze următoarele puncte: 1) Să adune date, dacă »funcționarii naționaliști«(?), după ce trec la pensie, nu desfășură activitate ce vatămă statul național maghiar? 2) Ce influință are pentru statul maghiar ajutorul de stat, acordat preoților, învățătorilor și notarilor de altă naționalitate? 3) Ce influință au asupra supremației maghiare reuniunile, asociațiile și societățile pe acții? 4) Este cu cale a se acorda dreptul de instituții publice, școlilor de limbă străină? 5) Pretinde oare practica, ca registrelor, socotelelor comerciale, etc., redactate în limbă străină, să li se conceedă favoruri?

Cinci răspunsuri la o creangă de măslin!

Cvota. În locul motivării originale, care se referă la situația economică și financiară, comisia a primit motivarea lui Széll K. care se învoeste la ridicarea cvotei sub influința situației politice, în vederea unei transacții permanente. La nunciul comisiei austriece s'a aderat cu un răspuns în acest înțeles.

M. Polit între alegători. Dăm după ziarele maghiare darea de seamă, ce a făcut dep. Polit, în trei limbi, în cercul electoral Chichinda-mare. Stăruise cu deosebire asupra situației croate. Obstrucția

Croaților nu e întâmplătoare nici »atout-prix«, ci organică. Ea provine din scormonirea chestiei de limbă, pe care toate regimurile de până acum o considerau de tranșată. Până nu se vor rezolvi echitabil toate cererile juste ale Croaților, obstrucția va izbucni neconștient, la tot proiectul. În obstrucția lor, la proiectul de autorizare, se vor împărtași deputații naționaliști și disidenții kossuthiști deasemenea. Situația de acum din Croația se aseamănă cu situația din 1883. Atunci, generalul Romberg n'a putut înăbuși în sânge mișcarea pentru emblema. Coloman Tisza a trebuit să cedeze. Astfel va trebui să facă și Wekerle, căci în o nouă alegere ar ieși numai intransigenții starceviciani în număr mai mare. Coaliția croată are încă cele mai multe simpatii față de maghiari, — între toate grupările.

Din Austria. În contra atitudinii lui Lueger, luate în congresul catolic, Luni s'au adunat 400 profesori universitari și secundari, combatând vehement nizuințele de a fereca în dogmele catolicismului liberă cercetare științifică. Adunarea a ținut până noaptea târziu. A fost prezidată de prorectorul Meyer.

Marii proprietari din România contra proiectelor guvernului. Luni s'au întrunit în București marii proprietari, membrii ai societății agrare, pentru a să conștăti asupra proiectelor guvernului, prezentate comisiei parlamentare. Adunarea a fost prezidată de D-l P. P. Carp, șeful partidului conservator și președintele societății agrare. La intrunire au luat parte peste o sută proprietari mari. După o desbatere mai lungă, la care au luat cuvântul D-nii P. P. Carp, C. Hiotu, Alexandrescu, P. Scorțescu, Corlătescu, s'a votat următoarea motiune:

»Membrii societății agrare, întruniți în ziua de 11 Noemvrie 1907, luând cunoștință de proiectele agrare ale guvernului și de contra-proiectele partidului conservator și inspirați de adevăratele principii, pe care este rezimată orice societate, principii care impun respectul drepturilor fiecărui, însărcinează comitetul societății a combate cu toată energia proiectele guvernului, a căror tendință sub cuvânt de protecțiune a muncii, distrug bazele proprietății și opresc progresul prin măsuri arbitrare și despotice».

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Dezertor...

— Schiță. —

Se dăduse ordin de piecare în permisie a câte 12 recruți de companie, în vederea sărbătorilor Crăciunului.

Adunați pe două rânduri, în sala companiei, flăcăoanii așteptau sosirea căpitanului — un militar prea sever... grav chiar — care avea să numească, după recomandăția sergentului major, pe acei cari aveau să fie fericiții, ce au să-și mai îndulcească viața de cazarmă amărată, nemiloasă, streină, cu câteva zile de viață tictică a locurilor și ființelor în mijlocul cărora au crescut.

Afară nouri negri alergau prin vâzduh, mânați de vântul, ce-și frângea trupul — în țipete tânguioase — de geamurile companiei, zăgrăviți cu flori de ghiață. Prin ochiurile rămase ne'nghetate, se vedeau fulgi, ce rătăceau, svârliți în roto-coale.

Soldații cu fețele pierdute și mințile îngândurate stau muți — de frica necunoscutului — în golul companiei, pe când gradații, strânși la gura sobei, dau drumul fumului din țigări, să se ducă pe hornă, căci în companie nu-i voe de fum. Din când în când, câte unul mai trece pe dinaintea frontului trist și gân-

ditor și mai inspectează pe recruți de și-au făcut nasturii, rupându-i cu totul dela acei ce par' că nu strălucesc de ajuns pe ferfențele albastre cu vipușcă roșie, strigând:

— Ce, răcane? Ți-i degrabă, să te duci la fata lui nenea Ion, de n'ai avut când a-ți face nasturii?

Ori.

— Da călcăiul nu face parte din regimentul 12? — Ia câte unul, ce-și văcuise cismele și nu dăduse bine cu vacs și pe călcăie.

Ușa se deschide iar sergentul de zi strigă:

— La rând — Dreplii!

Apoi cu mâna la capelă dete raportul companiei.

Căpitanul, mozoliadu-și o mustață între dinți, urmat de sergentul major, începu a măsura — în pașii largi — cu privirea, întinderea frontului. Apoi începu a cere despre fiecare soldat în parte știința de: cum să poartă, cum ascultă de ordinile superiorilor, ce silință își dă la învățarea instrucției teoretice și practice în fine de tot, ce privește datorile de oștean. Cei aleși sunt strigați pe nume. Pe Petrea Chiriță îl înăbuseau sudorile.

Înima îi bătea de îi sălta tunica de pe piept, pe când dinții, deși-l treceau căldurile, îi clănțeau în gură. Ochii îi stăteau pironiți la căpitan.

— Acest soldat e cu totul însubordonat — zise sergentul major, când ajunse în dreptul lui — și căpitanul trecu mai departe.

O negură se puse înaintea ochilor lui Petrea Chiriță și mai aproape să cadă grămadă pe asfaltul înghețat. Nu-și închipuia el că sergentul major să fie așa de cănos la inimă, căci știa el că numai vrăjmășia, purtată de nouă neamuri, dintr'o judecată pentru stricarea unui hotar, era pricina arătării piznașe, ce-i făcuse cătră căpitan.

După ce și al doisprezecelea fu ales, se comandă ruperea rândurilor; iar recruții se împrăștiară pe la paturile lor: unii, înotând în valurile bucuriei, că-și vor revedea locurile părăsite de aproape două luni; iar unii — cei rămași — chinuți de gândurile negre, ce frământă mintea celor desnădăjduți, sătuli de necazurile vieții.

Vremea, imbrodită de nori, se întunecase de tot. Vântul se întărise: șuiera prin pălăria de tablă a căzărni, plângea printre ramurile desfrunzite ale săcămilor, învărtea fulgii de omăt, ce cădeau cu nemiluita din încrețiturile nouriilor. Ziua scădea din ce în ce, iar umbrele inserării se așterneau peste orașul întrenit, străpuns de globuri de lumină împrejurul cărora se joc fulgii.

În companie cei doisprezece își pregătesc muniția, pe când cu gândul călătoresc, mai înainte, la acei, pe cari au să-i

revadă. Și inima le dă ghiez par'că la căte unul, ca să treacă vremea mai repede, să îngâne câte un cântec de dor... de aceea s'aude:

Cuculeț cu pana sură
Ce tot cântă la noi pe șură?
Ori ți-i foame, ori ți-i sete,
Ori ți-i dor de codru verde?

Nu mi-i foame, nici mi-i sete,
Nici mi-i dor de codru verde;
Ci mi-i dor de satul meu,
C'am lăsat trei mândre 'n el...

Pe când dintr'un colț întunecos, un orășean își plânge durerea și amarul, în cântece de jale:

De cât o viață tristă
Și-un trai nesuferit,
Mai bine un glonț de pușcă
Și moarte la minut!

Răsetele și glumele gradaților, tologiți pe paturi, cum și a celor ce-și-au predat muniția în regulă magazinerului, răsunau a pustiu în inima celor ce vor rămânea în cazarmă, și mai cu samă într'a lui Petrea Chiriță, a cărui suflet era apăsat și de greutatea ureii, ce vedea că-i poartă sergentul major.

Un sunet metalic în tonuri prelungi și tânguioase cu intreruperi scurte străbătu văzduhul trist, mohorât, învelit în ceața nopții viforoase.

Amnestierea desertorilor.

Publicăm în următoarele punctele principale ale decretului de amnestiere a Maj. Sale Monarchului nostru, pe care l'am semnalat în n-rul nostru de ieri, la ultimele știri. Iată dispozițiunile mai importante ale acestui decret:

1. Tuturor membrilor aparținători armatei și marinei de războiu, cari se află în arest pentru neobservarea unui ordin de convocare, respective pentru delictul primei desertări, li se iartă pedeapsa cu ziua de 2 Decembrie n. 1907.

2. Tuturor membrilor aparținători armatei și marinei, cari sunt trași în cercetare pentru un delict comis înainte de 2 Dec. 1907, și în contra cărora s'a dat un mandat de urmărire pentru un astfel de delict, sau cari se așteaptă la o urmărire sau pedeapsă disciplinară, li se iartă continuarea cercetării și pedeapsa, și anume, aceluia, cari încă nu sunt trași în cercetare, pe lângă condițiunea, ca în restimpul dela 2 Dec. n. 1907 până cel târziu la 1 Dec. 1909 să se anunțe în persoană la una din autoritățile politice sau militare din țară, pentru a fi luați în considerare la amnestiere.

3. Tuturor membrilor aparținători armatei sau marinei de războiu, cari pentru delictul desertării, au fost osândiți să servească peste timpul de serviciu obligat, li se iartă prelungirea serviciului cu ziua de 2 Dec.

Decretul eșecionează apoi dela amnestiere pe cei, cari au comis delictul în înțelesul §-lui 6 a legii din 1890 și a §-lui 4 a legii pentru Bosnia și Herțegovina, din anul 1904 și pe cei cari au fost deja pedepsiți (degradați) pentru delictul desertării.

Ministerul de războiu a luat deja dispozițiunile necesare pentru executarea acestui decret. Intre altele, ministerul de războiu dispune, ca aceluia persoane, cari fiind în străinătate și-au exprimat la consulatele austro-ungare din respectiva țară intențiunea de-a se reîntoarce acasă spre a fi împărțaiți de amnestiere, să li se libereze din partea consulatelor, documente de legitimitate. În cazul când vor fi prezentate astfel de documente, autorităților din Austro-Ungaria, aceste să certifice pe ele anunțarea respectivelor persoane.

Amnestierea aceasta este pentru Ungaria de o deosebită importanță, fiindcă ea va promova în măsură mare reîmpatrierea emigranților din America. Este lucru știut, că între emigranții ungari se află mulți desertori, cari cu toată situațiunea economică nefavorabilă din America, prin care au fost dimiși mii de lucrători din serviciu, nu se puteau reîntoarce în patrie. Prin decretul Maj. Sale li s'a făcut acum posibilă reîntoarcerea.

Situația noastră în fața științei din Apus.

Am dat ieri o scurtă notiță despre articolul renumitului profesor de istorie, la universitatea din Berlin, *Delbrück*, articol publicat în revista pentru științe: »Preussische Jahrbücher«. În notița de ieri am scos la iveală partea referitoare la Sași. Publicăm aici câteva fragmente, cari dovedesc o înțelegere clară și nepreocupată a marelui învățat, pentru situația reală a popoarelor din Ungaria. Articolul poartă titlul: »Viitorul Austro-Ungariei — Sașii Transilvăneni«, și începe cu analiza situației create în Austria de sufragiul universal. Analiza situației din țara noastră o începe, arătând cât de puțin poate ademeni pe naționalități cultura și limba maghiară, care e foarte izolată, apoi urmează:

»Astfel s'au declarat și în Ungaria tocmai aceleași lupte naționale ca acelea, cari au bătut în Austria și întocmai ca aici ele se vor sfârși cu victoria naționalităților. Arma, care le va da această învingere, deși nu este încă gata, totuși se pregătește în făuriște; e iarăși votul universal secret. Numai cu ajutorul unui drept de alegere și printr'un procedeu de alegere foarte bizar și schilod, care dă o influență decizătoare funcționării unguerești, s'a putut ținea în vigoare până acum domnia parlamentară unguerească. Dar în momentul când se va introduce adevăratul vot universal, s'a dus cu dominația această.

Despre Sași spune acestea:

»Acest popor mic s'a bucurat până acum de o mare simpatie la noi în urma apărării îndărjite a germanismului său protestant în nemijlocită legătură cu cultura germană.

»Această simpatie se va pierde în curând, dacă nu se va întâmpla o schimbare în spre bine în cercurile diriguitoare de până acum. E clar, că misiunea Sașilor ar fi fost să pună în fruntea mișcării naționalităților în Ungaria.

La viața parlamentară nu i-au parte Sașii, zice *Delbrück*, în continuare. Iși dau cele 13 voturi unui partid maghiar, cu condiția *tacută* de a fi lăsați în vechile lor privilegii cu instituțiile bisericesti-scolare. Li-e teamă, că guvernul poate să le răpească aceasta cu o mișcare de condeiu, dar aceasta politică e egoistă și mioapă. Egoistă fiindcă Sașii nu se eugetă la celelalte 2 mil. de germani, din Ungaria, și prin acest egoism al lor, ei sunt »trădători de neam«. Mioapă, fiindcă: »Ea sperază că unguerii vor rămânea învingători și se vor menține în domnia lor de acum. Chiar și în cazul acesta însă ar însemna politica săsească pe seama poporului său numai binefacerea conșcută a lui Polifem, de a fi mâncată mai la urmă, căci dacă vor fi ajuns unguerii la maghiarizarea celorlalte naționalități, nu vor cruța la nici un caz nici pe Sași. Pentru fiecare însă, care privește nepreocupat cât de cât în viitor, e lămurit ca lumina zilei, că zilele supremației unguerești în forma lor actuală sunt numărate. Croații, Slovaci și Români îi vor bate conduși fiind de regele lor. Ce se va alege de cele 220 de mii de Sași printre cele 2 milioane de Români, dacă vor fi stat pe timpul luptei pentru libertate pe partea unguerilor?«

Adevărata politică poate fi prin ur-

mare, concludă autorul, numai împărțaișirea în lupta generală pentru libertate, și astfel câștigarea dreptului la stîmă și răsplata popoarelor conlocuitoare. Dacă actualii deputați sunt prea slabi de opoziție, neamul săsească să se trezească și să trimită pe alții în loc.

»Dacă va rămânea însă și neamul liniștit și nu va răspunde, atunci i s'au tăiat firele vieții și nici că va trebui să simțim, noi, cei din Germania, nici chiar milă cu compatrioții, cari au durmit cât timp li chema soarta la fapte în ceasurile faptelor.

Știri din București.

12 Novembre v. 1907.

Mișcarea comercianților de beuturi. — Sosirea în capitală a familiei regale române. — Deschiderea corpurilor legiuitoare. — O statistică. — Epidemii.

Mișcarea comercianților de beuturi spirituoase a luat proporțiuni foarte mari, ceea ce s'a văzut la congresul ținut ieri în sala Dacia, și la care au luat parte peste 2000 comercianți din capitală și din provincie. Cu toate că ministrul de finanțe, a făcut unele modificări principale în proiectul de lege asupra monopolului cârciumelor, toți cârciumarii se opun și cer următoarele modificări esențiale, cari se cuprind în memoriul, pe care îl vor prezenta guvernului:

- 1) Libertatea comerțului de beuturi în toată țara, fără temere că se vor înmulți cârciumile, căci după legile actuale nu se poate deschide o prăvălie nouă fără autorizarea Camerei de comerț respectivă.
- 2) Reglementarea comerțului de beuturi, astfel ca debitantii dela țară să nu aibă dreptul de a vinde pe datorie și cei ce vor contraveni să fie aspru pedepsiți.
- 3) La țară cârciumele să se închidă la ora 9 seara, iar Duminecile și sărbătorile să fie închise până la orele 12 ziua.
- 4) Să se facă o lege cât de aspră contra beției și bețivilor.
- 5) Autoritățile să-și ia sarcina de a strânge de prin localurile publice minorii și femeile de moravuri ușoare.
- 6) Infrânarea comerțului ambulant de beuturi sub ori ce formă.
- 7) Să se i-a măsurile cele mai energice și să se prevadă pedepse grele contra falsificării de beuturi și alimente.
- 8) Să se i-a măsuri de propagandă contra alcoolismului, prin conferințe, broșuri, etc.

Cârciumarii vor ține o nouă intrunire, Dumineca viitoare. Cu toate aceste în cercurile guvernamentale se afirmă că guvernul este hotărât să prezente legea aceasta Corpurilor legiuitoare, cu modificările făcute de ministrul de finanțe. Mai multă grijă produce guvernului mișcarea membrilor societății agrare, compusă din marii proprietari, care în ședința sa ținută ieri o votat o moțiune prin care declară că va combate cu energie proiectele agrare ale guvernului, despre cari zice că țintesc la distrugerea marelui proprietăți. Pentru acest scop s'a ales un comitet de acțiune, care să organizeze marele meeting de protestare, anunțat pe Dumineca viitoare.

— După ultimele dispozițiuni M. S. Regele și Regina, vor sosi în capitală Mier-

curi, când își vor lua reședința de iarnă în palatul regal. În aceeași zi va sosi și familia princiară, care se va stabili în castelul de la Cotroceni.

— Joi, 15 Novembre, se va face cu ceremonialul obicnuit deschiderea sesiunii ordinare a Corpurilor Legiuitoare. Regele va ceti în persoană decretul de deschidere.

— După o statistică întocmită de Primăria Capitalei, în cele 70 de școli comunale din București se află o populație școlară de 14,905 copii dintre cari 8438 băieți și 6457 de fete. Din cele 70 de școli, 32 sunt de băieți, 20 de fete, 6 mixte și trei rurale mixte. Afară de aceste mai sunt 100 școli particulare de ambele sexe.

— De câte-va zile avem o vreme foarte urâtă și umedă. Dimineața și seara e ceață și burează necontentit. Din cauza acestui timp nefavorabil bântue diferite boale, iar mortalitatea a crescut în mod simțitor. Cu deosebire bântue scarlatina și influența. Într'o singură săptămână au murit de tuberculosă 21 de persoane. Autoritățile sanitare comunale, în frunte cu harnicul ajutor de primar Dr. Butescu, își dau toate silințele ca prin măsuri urgente și energice să împiedece întinderea diferitelor boale, cari fac atâtea victime.

În chestiunea școlilor.

Cetim în »Tel. Rom.«: »Pe Marți (13/26 Nov.) sunt chemați la Sibiu jumătate din protopresbiterii arhidiecezei, iar peste opt zile vor fi chemați ceilalți, la consiliu, pentru aflarea modalităților executării noii legi școlare. Obiectul de căpetenie al acestor consiliuri este, a se stabili, cari școli din ale noastre confesionale din arhidieceză pot fi susținute fără ajutor de stat, și pentru cari va trebui să se ceară ajutor dela stat?«

În legătură cu știrea de mai sus aflăm, că Vinerea trecută d-l protopop Vasile *Voina*, a ținut o consiliu cu învățătorii tuturor școlilor române gr. or. din tractul protopopesic al Brașovului, ca să se informeze mai de aproape despre situațiunea acestor școli.

Ni se spune că d. protopop, fără a face multă vorbă, le-a declarat învățătorilor, că după a sa părere, în acest prim protopopiat al arhidiecezei numai școlile române populare din orașul Brașov, s'ar putea susține fără ajutor dela stat; apoi, că după o pre scurtă discuțiune, s'a enunțat părerea dlui protopop drept rezultat al consiliului.

Am rămas consternați și de sigur vor fi consternați și părinții protopopi adunați în Sibiu, când vor auzi, că populațiunea română rurală din comitatul nostru, cu Săcelele (șapte sate) cu tot n'ar fi capabilă să susțină nu două, trei, dar nici măcar o singură școală populară confesională din provinciile mijloace, fără de a recurge la ajutorul ce-i oferă legea lui *Aunponyi*. Această înseamnă nici mai mult, nici mai puțin, decât a ceda de bună voie terenul nizuințelor de cutropire, fără de a face măcar o încercare serioasă de apărare!

Era »stingerea« dată de gornistul de gardă, ce păta albul luminos al bătăturii înămolită în omăt de lângă corpul de gardă.

Norii e mai răspândise, iar printre destrămurile lor, licărea câte-o stea din când în când, ascunzându-se apoi iar pe după alții — în trecere fugarnică. Vântul își dăduse de tot duhul, iar pe ferești gerul zugrăvea flori de ghiată.

Cazarma, cuprinsă în vraja odihnei de noapte, se cufundă în muțenia pustiuului din cuprins.

Soldații, scâlțați de lumina palidă, pe moarte, a unei lampe, ce atârna de tavan, curând căzură în brațele lui Morfeu.

Numai plautonul, ce măsură cu pași lungi trăgându-și lungușii plautonului, de mai tulbură — cu sunetul, ce se producea la atingerea potcoavelor de asfaltul rece — pacea somnului.

Petrea Chiriță — înghemuit sub pătura caldă, nu se poate bucura de ceasul odihnei. Gândurile lui sbureau hei!... tocmai la satul lui departe de câteva poște... Farmecul aducerilor aminte îi încălzia inima când îi treceau pe dinaintea ființele și locurile dragi lui, și i umplea sufletul de revoltă, când în depănarea firului lor, privea-i plecată din ochii pe jumătate închiși, i-se oprea în polițele sprâjinite de păreții plautonului, cu ranițele și garniturele de serviciu așezate în elit.

Se vedea în satul lui... crescând în bucuria părinților săi și veselindu-se în mijlocul frumseților și a darurilor, cu cari Dumnezeu a împodobit țarinele și pădurile. Slobod în mișcări, slobod în gândiri, cutrierând în zilele de muncă lanurile aurii de spicele grâului, copt în bătae de soare, ori prin luncile cu iarbă lungă, verde, pătată de vetre de sulcină și căpriță.

Apoi i-se înfățișau în minte serile dulci, ticnite, trecute cu ibovnică lui în taina pomilor din livadă și în mirosul florilor de liliac sau de cireș. Atunci simțea că tot trupul i-se moaie, iar mintea i-se perde.

Trecuse aproape două luni de când stejarul tainic, mândru, trebuia să-și incline fruntea la porunca celui din urmă păducel obraznic... A te mișca după comandă, a cugeta după comandă erau lucruri, ce nu se potriveau cu firea lui pătrunsă, prea mult de darurile libertății!... Dar... totuși sufletu-i prins în pânza țesută din firul nădejzii, că timpul trece iute și viața de cazarmă mai e presărată cu prilejuri când mai poți trăi viața liberă — cum fusese acum cu permisia — îl întărise și-l făcuse să-și îneco năcazurile în tăcere și să ndure totul fără murmur!...

Ce ar fi, se gândi ei a doua zi, dac'ar pleca așa într'o doară să-și mai întărească sufletul la sfaturile și încurajările părinților lui?... I-s'ar părea, că un ceas de vedere a locurilor, unde și-a petrecut anii

frumoși ai copilăriei, i-ar dăruu un an de viață. Și ce ar zice Ancuța, pe care-o jurase pe mușea toporului »că de mușea de topor să moară, de nu l'o aștepta până și-o mântui armata!«

Sus stăpâneau nouri negri, plumburii și pusderii de fulgi roiau prin văzduhul întunecat. Vântul plângea cu jale... urla prin văgăunile câmpului pustiu și valuri mari de zăpadă mărunț erau purtate, în jocul sburdarnicului viscol învăluind singurătatea mută în ceață fumurie. Un cârd de corbi flămânzi — cronconind în sburat rotitor — se învârtesc prin trențele de fulgi, ce cad cu nemilnita.

Petrea Chiriță, stăpânit de vraja dorului de casă, se avântă în neștiire, singur pe drumul întroenit, însemnat pe margine cu șarampoi, legați prin fire de sârmă. Troene de omăt îl întâmpină în negura nisori și snopi de nea îi sunt asvârlite în fața de vântul, ce plânge prin sârmași șarampoi de telegraf. Natura pare, că se resvrătise, pentru a face să se întoarcă la datorie!... Dar dorul de casă îl împuternicește și-i dă taria să străbată troenele cât casa și să răpue — înfruntând puterea viforului.

Cătră sară ajunse la pădurea, ce-l mai despărțea de satul lui. Pășea încet, abea ducându-și trupul frânt din lupta cu crivățul, care voia să facă din el o jucărie. Lihnit de foame, puterile i-se sleiseră.

La dosul copacilor, puterea viscolu-

lui — frânt de dărzenia lor — se mai muiașe.

Petrea se puse jos, la cotitura drumului, ca să-și mai odihnească mădularele oboșite.

Pe spărtura pădurii tăiată de firele de sârmă, zăpada purtată de viscol, ca niște aripi albe — se așază în pulbere albă, cernindă, la dosul cotiturii.

Vântul, văjăind în șuere de jale, prelungi, plângătoare, suspină printre ramurile copacilor uscați, îmbrăcați în haina albă a zăpezii înghețate. Un vuet surd, în țipete de moarte aci tari, amenințătoare... aci domolite, se ridică și plutește de-așupra pădurii pustii. Slăbit de foame și sdrobit de obosală, frigul îl pătrundea tot mai mult, de-l răsbea la oase. O greutate mare i-se lăsa asupra pleoapelor, cari i-se închiseră în cântul pădurii răsvrătite. Gândurile îi sburară iar spre a-i săi.

Se vedea lângă părinții și frății, cari-l primeau cu brațele deschise și cu bucuria revederii pe față...

Cum se mai minanau ei de hainele lui cu nasturi strălucitori și cum își deștănuia viața lui de cazarmă cu vorbe bune, ca să nu le strice inima. La căldura moleșitoare din casă și în sorbitul vinului fierț cu scortșoară, zahar și piper negru, trupul și mădularele i-se desmorțeau. Apoi iute i-se înfățoșă chipul Ancuții cu bujorii ce-i înfloreau în obraz, cu privirea ei dulce,

Cum să-i zicem?

Dăm loc următoarelor rânduri, cari ilustrează cum nu se poate mai viu propaganda secretă anti-română și contrară bisericii române unite a episcopului Mailath din Alba-Iulia:

Cum să-i zicem acelei manopere a on. domn director al gimnaziului romano-catolic din Brașov, *Buslig Iósef*, pe care o întrebuințează față de școlarii români gr. catolici și față de părinții lor, în timpul din urmă? Poate că nu greșim dacă îi zicem proselitism uricios. E adevărat vorba de catechizarea acestor școlari, cari întotdeauna până acum au cercetat orele de religie ținute de subscrisul în Brașov în fiecare săptămână, de 10 ani încoace, și în care lucru până acum nimeni nu s'a amestecat în modul precum se amestecă acum numitul domn director. Domnia sa ar vrea să constrângă pe elevii gr. cat., ca să învețe religia rom. cat. Spre scopul acesta a trimis părinților școlarilor spre subscriere câte o declarație, scrisă în limba maghiară, de următorul cuprins:

Declarație. Eu subscrisul, fără de vreo constrângere din altă parte, și fără de a fi influențat de cineva, îndemnat numai de chibzuiala cu grijă asupra intereselor fiului meu, prin aceasta vin a-mi da deplina învoire părintească, ca fiul meu N. N. elev de religia gr. cat. de acum să-și ia instrucția religioasă împreună cu elevii rom. catolici al liceului rom. cat. din Brașov.

Mă mai simt îndemnat la aceasta cu deosebire pe urma faptului, că în Brașov nu este preot greco-catolic, apoi cu gândul, ca fiul meu, pe care îl cresc cu jertfa grea a banului, să poată fi totdeauna în grijă și disciplină bună, și să primească o temeinică educație religioasă.

— Noemvrie 1907. (Subscrierea.)

Arătându-mi unii dintre părinții elevilor această declarație, m'au întrebat că ce rost are și ce e de făcut cu ea? Eu văzând textul declarației, — care m'a surprins prin cinizmul ce dovedește, și prin neadevărurile ce conține — am rămas consternat de cutezanță, cu care numitul dn. director se amestecă într-o chestiune, care nu-l privește nici decum, adevărat în chestiunea catechizării școlarilor români gr. catolici, care este un drept inalienabil al unei fie-care biserici și religii recunoscute prin legile patriei noastre. Acest amestec nepotit al domnului director *Buslig* este un atentat indirect la drepturile autonome ale bisericii mele gr. cat., a cărui modest reprezentant, prin numire legală și aprobare ministerială — în Brașov sunt subscrisul și deci trebuie să protestez contra lui cu tărie. Declar de neadevărată afirmarea că de școlarii români gr. cat. nu s'a ținut și nu se ține seamă, ca să fie instruiți în religie și morală, biserica noastră s'a îngrijit și să îngrijește și acum de creșterea lor și de instrucția recerută în ale credinței și moralei și aceasta o știe prea bine directorul *Buslig*, care la începutul anului școlar curent — după obiceiul din trecut — mi-a transpus conștient școlarilor gr. cat. dela acel gimnaziu, ca să-i știu, cari sunt, și să-i catechizez.

Declarația însăși, dată părinților spre subscriere, nici nu se poate provoca la vre-o lege ori paragraf de lege, ci ia lucrul așa pe departe și învălit în aparențe, căci așa se prezintă întotdeauna lucrurile nelegale, în cuvinte și haine frumoase, ca să inducă pe părinți în eroare.

blandă, ce-i plecă din ochii albaștri, ca seninul cerului, cu sânul ei cald, pietros, gata să spargă cămașa de borangic, ce-i ascunde.

Ce măreț i-se înfătoșă viitorul!... Înaintea altarului, împodobiți cu peteală și flori, preotul binecuvintează însoțirea!...

În vâjăitul viscolului năprasnic, ce se strecură printre ramurile uscate, ca niște oase, aude cântecul melodios al unei cete de îngeri, ce fâlfăie cu aripele lor pe sub bolta, sprijinită de catapeteazma cu chipuri sfinte.

Din mulțimea ce-i incunjura, se desluși ființa plină de ură a sergentului major, care în repezire dușmană îi prinse mîreasa de mână târând-o după el în fugă vrăjmașă.

Petrea Chiriță, scoțând un gemăt înflorător în pustiul din cuprins, cu cea din urmă mișcare, își prăvăli trupul înșepenit în șanțul șoselei.

De deasupra fulgii cădeau mereu și valuri, valuri de omăt, mânate de vântul, ce urla printre crăcile copacilor, se așternau peste corpul neînșuflețit din șanțul dela cotitura șoselei!...

Th. Popovici-Grivița.

Deoarece la repetițiile mele reclamări în această cauză, d-l director din vorbă, perzistă — se vede — în manopere de a silii pe școlarii români să învețe altă doctrină decât a bisericii lor proprii și dela preotul confesiunii lor proprii, spre curmarea abuzului și al amestecului ilegal, am cerut intervenirea factorilor competenți superiori, cari vor aduce — am speranță — la un echitabil rezon pe desnumitul director *Buslig*, care în loc să țină d-sa în suși mai presus de toți cumpăna dreptății dând unui fiecăruia, ceea-ce prin legi i-să cuvine — suum cuique — să face asupritor și caută vrajba.

Tohanul-vechiu, 22 Noemvrie 1907.

Moise Brumboiu,
paroch, administrator și catechet
gr. cat. în filia Brașov.

Cronica din afară.

Criza financiară din America. — Se anunță din Washington că senatorii și membrii congresului au făcut demersuri pe lângă președintele Roosevelt ca să întemeieze o mare bancă centrală. Roosevelt a promis tot concursul în această privință. *Piermont Morgan* l'a vizitat zilele acestea pe Roosevelt și se crede că acesta i-a citit o parte din adresa pregătită pentru a fi citită în fața congresului, și în care se ocupă și de situația financiară. A fost vorba la această întrevvedere și de tratativele cu banca franceză.

Situația financiară a Rusiei. — Corespondentul din Petersburg al ziarului »Petit Parisien« a fost primit de ministrul de finanțe *Kokotzew*, care i-a declarat următoarele: »Anul acesta îl vom încheia fără greutăți financiare. Incasările merg bine, și dacă împrejurări neprevăzute nu se vor ivi, atunci disponibilul ne va ajunge pentru a face față nevoilor. Mai puțin clară e situația pentru 1908, în care vom intra cu un deficit de 190.000.000. E drept că acest deficit nu e prea mare; totuși nu putem ascunde că la anul nu vom fi în stare să facem față nevoilor numai u veniturile normale. După seceta din astă toamnă vom avea o recoltă rea. Incasările vor fi și ele proaste. Cu toate acestea situația pare a se îmbunătăți și sper că nu vom fi siliți a căuta bani imediat, așa ca vom putea aștepta până îi vom găsi în condiții bune.

Situația în Portugalia. — Din Lisabona se comunică, că din loc competente se desmint zvonurile cu privire la neînțelegerile ce ar exista în sânul familiei regale. Prințul moștenitor e prea tânăr încă, ca să facă politică. Știrea că parte din armată și flota s'ar fi unit cu opoziția, nu corespunde adevărului. Ofițerii portugezi fac într'adevăr politică, dar cea mai mare parte a armatei și marinei e loială. E adevărat că la Lisabona s'au descoperit bombe, dar nu e vorba de nici un atentat. Situația e critică prin faptul că poporul nu e încă pregătit pentru o constituție după modelul celei engleze.

STIRILE ZILEI.

— 14 Noemvrie v.

Comitetul societății pentru fond de teatru român a votat în ședința sa de ieri d-lui *Dr. Tiberiu Brediceanu* o sumă de 700 cor. pentru tipărirea celor 40 de melodii (cântece și jocuri naționale) armonizate și aranjate pe note de d-sa.

Reprezentanța orașului Brașov, a ales în adunarea de astăzi pe următorii funcționari orașenești: senator III-lea *Fritz Fabritius*, senator IV Al. *Szabo*, asesor orfanal *Fritz Lurtz*, locțiitor de căpitan al poliției *R. Bolesch*, comisar de poliție I *E. Krummel*, comisar de poliție II *E. Schuller*, notar II *J. Jacobi*, notar III *I. Reinisch*, notar IV *A. Schadt*, concipiști *W. Riemer* și *Dr. Bacu*.

Vești îmbucurătoare din Basarabia. »Viitorul« publică o corespondență mai lungă din Chișineu, în care aflăm următoarele constatări îmbucurătoare: Cât de mult a pătruns dorul de cultură națională în Basarabia, se poate vedea și din faptul că se simte trebuința până și la sate de literatură și muzică moldovenească. Prin Basarabia de sud țărani și acum așteaptă sosirea »Gazetului moldovenească«, care era pentru ei hrana sufletească cea mai trebuincioasă și nu se pot împăca cu ideea că foia lor iubită să poată dispărea într-o bună zi. Nevoia culturală a pătruns și între învățătorii, din mijlocul cărora se proiectează editarea unei reviste culturale moldovenești și va pare ciudat, că între propa-

gatori sunt chiar ruși. Dar lucrul este explicabil: Majoritatea elevilor lor sunt moldoveni și rușii au de învins în răspândirea instrucției o dublă greutate. Prin unele sate se organizează de cătră învățătorii serbări cu coruri moldovenești după modelul primei serbări date în Chișineu prin Noemvrie trecut, iar într'un sat din preajma Chișineului se proiectează înființarea unui teatru sătesc. Piese de *Alexandri* sau de alți autori vor fi studiate de învățător cu elevii, cari vor forma și coruri cari au asupra poporului o mare influență. Toate aceste începuturi frumoase, au desigur nevoie de o cât mai caldă încurajare din partea iubitorilor de cultură populară și lor le incumbă și greul rol de a da curentului o direcțiune sănătoasă și potrivită cu firea poporului.

Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur numără, precum ni-se scrie, cu bucurie între membrii săi fondatori pe d-l și d-na *Constantin și Iuliana Cothșel* — preot gr. or. în Certege, — înscriși între membrii Reuniunii cu frumoasa sumă de 100 cor.

Dela direcțiunea financiară. În zilele de 4-6 Decemvrie a. c. va avea loc licitația publică pentru darea în arândă a accisului de vin și carne, în comuna *Christian*. Prețul de strigare 3820 cor. 02 fl. Informații amănunțite la direcțiune.

Sinuciderea unui celebru artist de operă. Se anunță din *Beyreuth*, orașul cu teatru special și exclusiv pentru operele lui *R. Wagner*, că cel mai bun cântăreț din aceste opere *Teodor Bertram* și-a luat viața prin un glonț de revolver. Cauza ar fi pierderea glasului său admirabil ceea-ce jicnea mult ambiția lui.

Fișpan al Maramureșului va fi numit *Al. Wekerle jun.*, fiul primului ministru, în locul lui *Perényi*, a cărui dimisie este ca și sigură.

O reprezentație filantropică, festivă, va da proiectograful »Colosseum« la 3 Decemvrie, în beneficiul sanatorului de tuberculoză, al societății »*Archiducele Iosif*«. Pentru aceasta reprezentație, care va avea un program bogat și cu totul nou, orchestra militară este pusă gratuit la dispoziția publicului. În vederea scopului nobil, direcțiunea teatralului electric, roagă corporațiile civile și militare, să ia parte în număr cât mai însemnat.

Bacșișuri imperiale. După o statistică publicată de curând asupra bacșișurilor primite de servitorii dela castelul *Windsor* din Anglia s'a văzut că împăratul *Wilhelm* al Germaniei, în ultima sa vizită a dat 2 mii lire sterline, (aproape 50 de mii de lei), împăratul *Napoleon* al III-lea 1500 de lire, țarul *Nicolae* al II-lea 2000, iar *Wilhelm* împăratul Germaniei, la prima sa vizită 500 de lire.

Dinamită într'un conservator. Din Petersburg se anunță că la conservatorul de muzică s'a descoperit, în timpul repetiției generale a unei simfonii, o cantitate de 10 kg. dinamită. Explozivul fusese introdus de un funcționar al conservatorului. Se făcea repetiția generală și asista un public foarte numeros compus din elita capitalei. Prin descoperirea dinamitei s'a evitat o mare nenorocire. Funcționarul bănuț a dispărut.

ULTIME STIRI.

Budapesta. 27 Nov. Ședința Camerei ungare de Marți. Înaintea de ordinea zilei se începe puțin discuție, între *Polonyi* și *Wekerle* asupra unei petiții. Urmează la ordinea zilei raportul comisiei de imunitate în chestia deputatului *Al. Vaida*. Raportul e făcut de *Hedervary* și se cere, după cum știm, trecerea la ordinea zilei. *Nagy György* face propunerea de a nu se constata violarea imunității. *Vaida* a vătămat, spune, ideea de stat maghiar. Indignarea deputaților a fost justă, apoi *Vaida* a părăsit sala din lașitate. Pentru cuvântul din urmă, *Kecskeméthy* strigă: trăiască *Nagy*! Președintele îl cheamă de asemenea la ordine, și amenință să-l dea la comisia de imunitate. *I. Maniu* spune că prin scoaterea afară a lui *Vaida*, s'a dat o lovitură suveranității parlamentare... Deși cei ce au săvârșit faptul caută acum a nega... (strigăte sgomotoase: Nu tăgăduim! Iară începi a te

obraznici? — Președintele cheamă la ordine pe *Maniu*!) Propune constatarea evidentă a violării imunității. — Tot în chestia asta se scoală să vorbească croatul *Lorkovici*, dar numai decât isbucnește un sgomot infernal. »Ce treabă aveți cu el! Stați în liniște! Vă dăm afară și pe voi! Ungurește, ungurește!« *Olay* cere cuvânt la regulament. Președintele sună necontent, dar sgomotul crește, în loc de a înceta. Când președintele, abia auzit, amenință cu suspendarea ședinței, din toate părțile se strigă: mai bine suspendează!! Strigătele urmează: »Nu-i iertat croațește. Duceți-vă acasă! Suntem în parlamentul maghiar! Șezi acum, șezi! Obraznicie! Nemernicie! Nu ne ațâțați cu limba voastră căinească!« Amândoi vicepreședinții strigă cât pot: să nu-i ascultăm! Mai mulți deputați *kossuthiști* vin în stânga la băncile croate și strigă de acolo. Aceștia strigă de asemenea. Fiecare în limba lui, de nu se pot înțelege. Președintele suspendă ședința. În pauză vine *Wekerle* între croați și, cu gesturi iritate și fața aprinsă îi făcea atenți la ceea ce pot urma. Când președintele deschise iarăși ședința, amândouă părțile încă erau în plină ceartă, de aproape. *Lorkovici* n'a mai luat cuvântul. *Ștefan C. Pop* ia la cunoștință numai partea întâia din raport. Face propunere concretă și el de a se constata evident violarea imunității.—Se urmează discuția tarifului până la al 17-lea articol.—*Wekerle* cere să se suspende discuția tarifului și să se pună la ordine de zi, proiectul de autozare. Disidenții *Farkashazy, Polonyi și Nagy Gy.* găsesc în parlamentară acest procedeu. Discuția e aprinsă. Lui *Nagy*, președintele îi suprimă cuvântul. *Hedervary* îi acuză pe disidenți de complicitate cu Croații.

Budapesta, 27 Nov. Este iminent un nou conflict între președinți, fiindcă în ședința de ieri, *Justh* a dat drept lui *Lorkovici* să vorbească croațește în chestia *Vaida*, prin ce se stârni și mai tare furtuna.

Bibliografie.

În institutul grafic »*Minerva*« au apărut din nou o serie de cărți literare scrise de scriitorii noștri cei mai buni ele sunt:

M. Sadoveanu »Vremuri de Bejemie« 2 cor.

Guy de Maupassant »Povestiri alese« traduse de *M. Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga »Poezii«. 1 cor.

Zaharie Bârsan »Poesii« 1 cor. 50.

Sandru (Aldea) »Cărticica Plugarului«

— 50 bani.

Se pot procura și prin tipografia și librăria *A. Mureșianu*.

»O roșă veștejită« cu text nemțesc după *Heine* și românesc de *Matilda Cugler-Poni* pentru voce și pian. Prețul 1 coronă, plus 5 bani porto.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor respons.: *Victor Branisce*.

Copii

când le ese dinți au dureri. Emulsiunea *Scott* le aduce ușurare, căci le face poftă de mâncare, le dă putere și sănătate și

dinții le cresc albi și tari.

Emulsiunea *Scott* are gust așa de bun și dulce, încât copiii o iau bucuroși și cu plăcere, regulează mistică, liniștește nervii și le face atât copiilor, cât și părinților nopți liniștite. (10)

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii *Scott* Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se ca-pătă în toate farmaciile.

Nr. 13351/907.

Publicațiune de licitație.

Amăsurat rezoluțiunii scaunului orfanal orășenesc din 22 Nov. a. c. Nr. 2800/907 și în urma cererii dată de Ana Thrul, reprezentată prin adv. Dr. Nicolae Mănoiu referitoare la încasarea sumei de 480 cor. c. s. c. pentru copilele ei minorene Ana și Ema Thrul se ordonează în contra lui Alajos Thrul licitație publică având a se vinde următoarele obiecte ponnorate conform dispozițiunilor §§. 67—74 din Art. de Lege XLIV. ex. 1883.

Licitațiunea se va ținea la 7 Decembrie 1909 punct la 9 oare a. m. în locuința lui Alajos Thrul din Brașovul-vechiu, Strada de mijloc Nr. 64.

La vânzare se vor expune următoarele obiecte:

1. Un credenț de cuină cu sticlă prețuit 16 coroane.
2. Un coastin de stejar 10 cor.
3. Cinci scaune cu perini 10 cor.
4. Cinci scaune de lemn 5 cor.
5. O masă de cuvună 3 cor.
6. Un cuțar 2 oor.
7. Două table de desemn 1 cor.
8. Un scaun de strujit 4 cor.

Condițiunile de licitație sunt:

1. Obiectele singuratiche ponnorate se vor vinde necondiționat chiar și sub prețul de estimare.

2. Prețul are a se solvi imediat.

Brassó, în 26 Novembre 1907.

Perceptoratul de dare orășenesc.
(3095,1—1.)

„ECONOMUL“

Institut de credit și economii în Cluj

publică prin aceasta concurs pentru ocuparea unui post de

practicant

dotat cu un salariu anual de 960 cor. și cuartir în natură.

Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească, că au absolvat o școală comercială și că cunosc pe deplin în vorbire și scris afară de limba română și cea maghiară și eventual și limba germană.

Cei cari au deja praxa în afaceri de bancă vor fi preferiți.

Petițiunile au a se înainta subsemnatei direcțiuni cel mult până în 15 Decembrie a. c., iar postul e a se ocupa imediat după alegere.

Cluj, 26 Novembre 1907.

(3096,1—1),

Direcțiunea.

Candidat de avocat

se primește în cancelaria subsemnatei direcțiuni cel mult până în 15 Decembrie a. c., iar postul e a se ocupa imediat după alegere.

(3086,8—8.)

Dr. N. Mănoiu.

Se caută la firma d-lui Petru Pavel & Cie. magazin de haine în Brașov, 3 calfe militare și 2 civile, cari pot intra imediat la lucru. (3087,4—2.)

La Tipografia și Librăria

A. MUREȘIANU Brașov,

Se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:

Alexandri: „Poesii“ (30 bani porto)	1:50
„Teatru“ I, II, III à . . .	1:50
„Proză“	1:50
Alexandrescu: „Versuri“	1:25
Brătescu: „Nuvele“	1:50
Bolintineanu: „Poesii“	1:50
Negruții: „Proză“	1:50
Constanța Hodoș: „Frumos“	1:50
Ispirescu: „Basme“	1:50
Gorun: „Taina a șasea“	1:50
Leca: „Tainele cerului“	1:50
Pann: „Povestea Vorbei“	1:50
Negoescu: „Fabule“	1:21
Livescu: „Nu se cuvine“	500.
Jules Brun: „Moșnegul de la munte“ (roman)	1:50
Bârsan: „Popasuri vânătoarești“	1:50

Ne mai pomenit de ieftin!!

600 Obiecte numai cu Cor. 1'85

un cisornic Precision cu mers regulat 36 oare cu un lanț de aur; 1 ac de cravată cu briliant Simili; 1 inel cu petrii imit. pentru bărbați și dame; 1 garnitură frumoasă constând din manjete, gulere și nasturi 3/4, aur-double; 6 basmale de in; 1 Colier din circa 150 margaritare orientale, podobă modernă pentru dame; 1 oglindă cu etui pentru dame; 72 condee engleze pentru cancelarie și 395 obiecte folositoare în casă. Toate la oală cu cisornicul, care singur face bani, costă Cor. 1'85. Se pot procura cu rambursă sau trimiterea sumei înainte, dela Magazinul de Export

H. SPINGARN, Krakau nr. 119.

N. B. Cine cumpără mai mult ca un pachet dau în fie-care un briceag. De nu convine se returnează bani.

Vite nobilitate

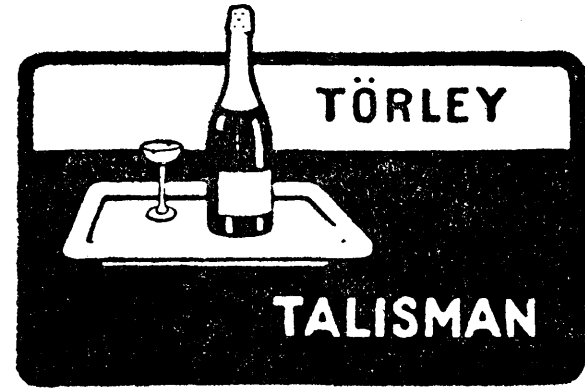
liferează cu garanție, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, FR. CASPARI, Mediaș (Ardeal).

Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține sorisori de recunoștință din toate părțile țerei. Fiecare proprietar de vie se poate convinge, înainte de a comanda de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută. [3012,17—47.]

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religieuna ortodoxă română, cuprinzînd rugăciuni de dimineața și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acosta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acosta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpeta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură trainică neagră și aurită cu séu fără chip sfânt	Cor. b. —.90	Imit. de fildes cu catifea și închietóre	Cor. b. 2.65
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60	„ „ „ cu catifea și podóbă mai mare	3.10
„ „ „ cu încheietóre	1.80		
„ „ „ cu cadriu argintat și închietóre	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmíte de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprinzînd asemenea tôte rugăciunile noastre folositoare ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru tóți școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză neagră	cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxosă	cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare	cor. 1.40

Tôte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tîrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orî-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI
STATUTE.	Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Cuverte, in totă mărimca.
BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Tîrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

A XXXVIII. LOTERIE de Stat c. și r.
pentru scopuri de binefaceri civile.

Loteria acosta unică în Austria concesionată conține 18.359 câștiguri în bani gata cu suma totală de 512.950 Cor.

Câștigul principal 200.000 coróne bani gata.

Tragerea urmază irevocabil la 19 Dec. 1907. Un los costă 4 coróne.

Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafici, la oficiile de dare, poste, telegraf și cai ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimitt franco.

Direcția c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(2591.17—10).